

ธรรมนูญสุขภาพ

เขตทวีวัฒนา

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพ เขตทวีวัฒนา

กรุงเทพมหานคร

ธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

- บรรณาธิการอำนวยการ : กรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
สำนักงานเขตทวีวัฒนา
- กองบรรณาธิการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณภัทร เตียววิไล
อ.ณัฐมน สืบชุย
อ.ธรรมาพร เชี่ยวชาญ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตทวีวัฒนา
ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา
- จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
- สนับสนุนการจัดพิมพ์ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- พิมพ์ครั้งที่ 1 : มีนาคม 2565
- จำนวน : 700 เล่ม
- พิมพ์ที่ : บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิง จำกัด

คำนำ

ธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2563 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติ ในการนำไปสู่สภาวะที่ดีของประชาชนในกรุงเทพมหานครร่วมกัน

จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาระบบสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เขตเมือง โดยร่วมกับคณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร ได้มีมติสนับสนุนกระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพในระดับเขต โดยมีพื้นที่นำร่องอยู่ 12 แห่ง ได้แก่ เขตวังทองหลาง เขตบางคอแหลม เขตสายไหม เขตดอนเมือง เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตลาดกระบัง เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางบอน เขตทุ่งครุ และเขตทวีวัฒนา

การดำเนินงานในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนและขับเคลื่อนแบบบูรณาการจาก กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และศูนย์บริการสาธารณสุข ภาคประชาสังคม ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 12 แห่ง เพื่อการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนสภาวะแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ระดับเขต กรุงเทพมหานคร ผ่านเครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” และเพิ่มโอกาสให้ภาครัฐ วิชาการ สังคม ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดอนาคตระบบสุขภาพของพื้นที่ตนเองอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ร่างธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา	1
ส่วนที่ 1 วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตทวีวัฒนา	3
ส่วนที่ 2 สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเขตทวีวัฒนา	4
ส่วนที่ 3 ธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา	10
หมวดที่ 1 ความร่วมมือด้านสุขภาพของทุกภาคส่วน	12
หมวดที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพและระบบบริการสุขภาพของเขตทวีวัฒนา	13
หมวดที่ 3 ความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร	13
หมวดที่ 4 การสร้างพื้นที่สุขภาพ	14
หมวดที่ 5 กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบาง	14
หมวดที่ 6 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี	15
หมวดที่ 7 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	15
หมวดที่ 8 การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา	16

ร่างธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

ที่มาของธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานคร

สุขภาพดี คือ สิ่งที่ทุกประชาชนปรารถนา สุขภาพจะดีได้นั้นเกิดจากความเอาใจใส่ในสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ บางเรื่องต้องอาศัยประชาชนรอบข้าง และบางเรื่องต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ประชาชนในสังคม ในการช่วยกันค้นคว้าหาสาเหตุ เสนอทางออก และร่วมทำบทบาทของตนเพื่อแก้ปัญหาในทิศทางเดียวกัน *“ปัญหาสุขภาพจึงไม่ใช่แค่เรื่องเจ็บป่วย แต่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดสุขภาพ” อีกด้วย*

ด้วยศักยภาพและต้นทุนของกรุงเทพมหานคร ที่มีทั้งกลไกสานพลังความร่วมมือในระดับจังหวัดและเขตพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขต ประกอบกับมีกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนที่มุ่งไปสู่การสร้างสุขภาพดีของประชาชน คือ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร และคณะอนุกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพเขต หากทำให้กลไกและเครื่องมือต่างๆ เหล่านี้มีการหนุนเสริมซึ่งกันและกันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาในกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการเขตสุขภาพเพื่อประชาชนเขตพื้นที่ 13 กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธาน จึงสนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพในระดับเขต โดยใช้กระบวนการจัดทำธรรมนูญสุขภาพเป็นเครื่องมือในการเปิดพื้นที่กลางให้ทุกภาคส่วนได้มีบทบาท ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการพัฒนาสุขภาพที่พึงประสงค์ สร้างนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่และสร้างนวัตกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของประชาชนในเขตที่ของกรุงเทพมหานครต่อไป ซึ่งการพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา นี้ เป็นส่วนหนึ่งของมติสมัชชาสุขภาพกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563 เรื่องธรรมนูญสุขภาพกรุงเทพมหานครด้วย

คำประกาศธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

ตามที่ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกรอบและแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินงานด้านสุขภาพของประเทศ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้ระบุไว้ว่า ภาคีในระดับพื้นที่ ทั้งชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดทำ “ธรรมนูญ สุขภาพพื้นที่” เพื่อให้เป็นกติกาและพันธะร่วมกันของชุมชนได้ “ธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา” จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเจตจำนง ข้อตกลง และพันธะร่วมกันของทุกภาคส่วนในเขตทวีวัฒนา ซึ่งประกอบด้วย ชุมชน ประชาสังคม ภาคเอกชน หน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่มุ่งหวังให้เป็นทิศทางหรือแนวปฏิบัติในการนำไปสู่สภาวะของชุมชน ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เขตทวีวัฒนา ที่ว่า “ธรรมชาติที่สุดสวย กล้วยไม้หลากสี สวนผักมากมี คูคลองมากมาย ไกล่แดนธรรมพทุธมลลล ถนนสวยหลายสาย คมนาคมสะดวกสบาย สุขสมหมายทวีวัฒนา” โดยมีแนวคิดสำคัญ คือ การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้างความปลอดภัยในชุมชน และการพัฒนาสังคม โดยมุ่งหวังให้เกิดสุขภาพที่ดีในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคม แก่ประชาชนในทวีวัฒนา ทุกกลุ่มวัย และธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนาฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบโดยฉันทามติในการประชุมของเขตทวีวัฒนา ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2565 เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2565 แล้ว จึงขอประกาศธรรมนูญสุขภาพทวีวัฒนา ตามท้ายประกาศนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ส่วนที่

1

วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาเขตทวีวัฒนา

วิสัยทัศน์เขตทวีวัฒนา

ประชาชนทวีวัฒนาสุขภาพดี มีพื้นที่สุขภาวะ ภาครัฐร่วมใจ ภายใต้ธรรมนุญสุขภาพ ทิศทางการพัฒนาเขตทวีวัฒนา

สำนักงานเขตทวีวัฒนามุ่งพัฒนา การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และทาง ระบายน้ำ การจัดให้มีและควบคุมตลาด และที่จอดรถ การสาธารณสุขูปโภค และการก่อสร้างอื่น ๆ การส่งเสริม การฝึก การพัฒนาคุณภาพชีวิต การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การปรับปรุงแหล่ง ชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร การรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การจัดให้มีและควบคุม ฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ รวมถึง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมและ สนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดการสิ่งแวดล้อม และมลพิษต่าง ๆ การจัดเก็บรายได้ การบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ: เขตทวีวัฒนา

เริ่มแรกนั้น ท้องที่เขตทวีวัฒนาอยู่ในการปกครองของอำเภอตลิ่งชันของจังหวัดธนบุรี โดยเป็นส่วนหนึ่งของตำบลศาลาธรรมสพน์ (เดิมเรียกว่าตำบลศาลาทำศพ) เนื่องจากตำบลนี้มีอาณาเขตกว้างขวางและมีประชากรเพิ่มขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้แยกพื้นที่ 7 หมู่บ้านทางทิศใต้ของตำบลนี้ออกมาจัดตั้งเป็นตำบลทวีวัฒนา ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2500 ภายหลังได้มีการยุบรวมจังหวัดธนบุรีและจังหวัดพระนคร เปลี่ยนฐานะเป็นจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร และต่อมาเปลี่ยนเป็นกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้เปลี่ยนการเรียกตำบลและอำเภอใหม่ ตำบลทวีวัฒนาจึงได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น แขวงทวีวัฒนา โดยขึ้นกับเขตตลิ่งชัน ต่อมาท้องที่แขวงทวีวัฒนาและแขวงศาลาธรรมสพน์ (รวมกับท้องที่แขวงฉิมพลี แขวงบางระมาด แขวงบางพรหม และแขวงบางเข็อกหนึ่ง เฉพาะทางปากตะวันตกของถนนกาญจนาภิเษก) ก็ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเขตทวีวัฒนา ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตตลิ่งชันและจัดตั้งเขตทวีวัฒนา มีผลตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2541

ในปัจจุบันเขตทวีวัฒนามีความเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต มีการขยายตัวทั้งในด้านเทคโนโลยีและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ทำให้กลไกราชการไม่สามารถจัดการปัญหาการขยายตัวของเขตได้ทัน ทำให้เขตทวีวัฒนาเติบโตและขยายตัวอย่างไร้การควบคุม ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ ตามมา ในปัจจุบันมีเขตทวีวัฒนาแบ่งออกเป็น 2 แขวง ได้แก่ ทวีวัฒนาและศาลาธรรมสพน์ มีทั้งหมด 17 ชุมชน แบ่งเป็นชุมชนเมือง 11 ชุมชน และชุมชนชานเมือง 6 ชุมชน มีประชากร 78,540 ประชาชน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร ณ ตุลาคม 2563) หลังคาเรือน 33,895 หลังคาเรือน และมีประชากรแฝง 11,000 ประชาชน

ในธรรมนูญสุขภาพนี้จะกล่าวถึงสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเขตทวีวัฒนา ในหัวข้อความร่วมมือด้านสุขภาพของทุกภาคส่วน พฤติกรรมสุขภาพและระบบบริการสุขภาพ ความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร พื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบาง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และอุบัติเหตุจราจร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความร่วมมือด้านสุขภาพของทุกภาคส่วน

เขตทวีวัฒนามีการจัดระบบการทำงานด้านสุขภาพร่วมกับชุมชน และภาคีเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายบริการโดยตรง ประกอบไปด้วย อาสาสมัครสาธารณสุข ศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 10 แห่ง พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพชุมชนในด้านต่างๆ เช่น การเฝ้าระวังโรคระบาด กิจกรรมส่งเสริมป้องกันโรค และ เครือข่ายประสานงาน หน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ ได้แก่ คลินิกชุมชนอบอุ่นในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (4 แห่ง) คลินิกเอกชน (8 แห่ง) หน่วยบริการทุติยภูมิ/ตติยภูมิ ได้แก่ โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลตากสิน คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล และวชิรพยาบาล

สถาบันกัลยาธนาครินทร์ โรงพยาบาลธนบุรี 2 ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก ทำงานร่วมกับสำนักงานเขตในด้านต่างๆ เช่น การดูแลสิ่งแวดล้อม การบังคับใช้กฎหมาย จัดบริการหน่วยเคลื่อนที่ ตรวจนอกสถานที่ในชุมชน สถานประกอบการ สถานศึกษา และ ให้ความรู้ด้านสุขภาพ ชุมรมสุขภาพในพื้นที่ เช่น ชุมรมผู้สูงอายุ ชุมรมผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

2. พฤติกรรมสุขภาพและระบบบริการสุขภาพของเขตทวีวัฒนา

เขตทวีวัฒนาเป็นเขตชานเมือง มีบริบทเป็นสภาพกึ่งเมือง กึ่งชนบท ประกอบด้วย 2 แขวง คือ แขวงทวีวัฒนาและ แขวงศาลาธรรมสพน์ซึ่งมีชุมชนจัดตั้งทั้งหมด 17 ชุมชน แบ่งเป็นชุมชนเมือง 11 ชุมชน และชุมชนชานเมือง 6 ชุมชน มีประชากร 78,540 ประชาชน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร์ ณ ตุลาคม 2563) 33,895 หลังคาเรือน ประชากรแฝง 11,000 ประชาชน มีศูนย์บริการสาธารณสุขสาขา 5 แห่ง ได้แก่ สาขาศาลาธรรมสพน์ สาขที่ตั้งพิรุฬหธรรม สาขาพันธ์-วงษ์ สาทิม สาขา แจ่ม-คำควรชม และสาขาพล.ต.บุษปี-ประดับโกมุท

จากรายงานของผู้ป่วยที่มาใช้บริการที่คลินิกผู้ป่วยนอกเขตทวีวัฒนาประจำปี 2563 (จากจำนวนที่มาใช้บริการ 14,287 ครั้ง) พบว่า โรค 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 43.19 โรคไขมันในเลือดสูง ร้อยละ 31.71 โรคเบาหวาน ร้อยละ 19.28 โรคระบบย่อยอาหารร้อยละ 12.56 และโรคระบบทางเดินหายใจ ร้อยละ 10.51 ในส่วนของการเยี่ยมบ้าน มีจำนวนทั้งหมด 1,768 ราย พบ ประชาชนปกติไม่เป็นโรค ร้อยละ 6.10 เสี่ยงต่อการเกิดโรค ร้อยละ 67.76 ประชาชนป่วย ร้อยละ 26.13 และมีภาวะเสี่ยง ที่พบในด้านพันธุกรรม ร้อยละ 2.50 เสี่ยงในด้านพฤติกรรม ร้อยละ 97.49 ซึ่งในด้าน

พฤติกรรม ประกอบไปด้วย ออกกำลังกายไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 14.72 การรับประทานอาหาร ร้อยละ 13.95 ดัชนีมวลกาย ขาด/เกิน ร้อยละ 2.48 ต้มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 8.30 ไม่ตรวจสุขภาพตามเกณฑ์ ร้อยละ 3.93 และอื่น ๆ ร้อยละ 56.59 นอกจากนี้ยังมีผู้ป่วยที่เข้ารับบริการ Home Health Care (HHC) จำนวนทั้งหมด 609 ราย พบโรค 5 อันดับแรก ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 35.46 โรคเบาหวาน ร้อยละ 43.02 โรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 12.43 หอบเรื้อรัง (COPD) ร้อยละ 1.31 ปัญหาสุขภาพจิต และจิตเวช ร้อยละ 11.82 หากจำแนกตามกลุ่มผู้ป่วยที่เข้ารับบริการ จำแนกได้ดังนี้ เจ็บป่วยโรคเรื้อรัง ร้อยละ 44.82 เจ็บป่วยเรื้อรังและไร้ความสามารถเล็กน้อย ร้อยละ 28.73 เจ็บป่วยเรื้อรังมีความพิการอย่างรุนแรง ร้อยละ 12.31 ระยะสุดท้าย ร้อยละ 1.31 และกลุ่มเฉพาะ ร้อยละ 12.80 (ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา, 2563)

3. ความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร

พื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตทวีวัฒนาส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีลำคลองหลายสายไหลผ่านประชาชนในพื้นที่สามารถนำไปใช้ในการเกษตรซึ่งชุมชนริมคลองทวีวัฒนามีอาชีพดั้งเดิม คือ ทำนา ทำสวนผัก สวนผลไม้ และทำนาบัว แต่ทำสวนกล้วยไม้เป็นส่วนมากเป็นอาชีพหลักสามารถส่งกล้วยไม้ออกทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบันพบว่า ธุรกิจที่นิยมประกอบ คือ การขายอาหารและเครื่องดื่ม การซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขายของชำ ของตกแต่งบ้าน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเวชภัณฑ์ฯ ตามลำดับจากการสำรวจพบว่าในเขตทวีวัฒนานั้นมีการรับประทานอาหารที่หลายหลายมีพื้นที่ในการผลิตอาหารและแหล่งจำหน่ายอาหาร ได้แก่ ตลาดนัด ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า รวมถึงรถหาบเร่ที่เข้าไปขายในชุมชน ส่วนพฤติกรรมการรับประทานอาหารนั้น รับประทานอาหารที่หลากหลาย แต่นิยมบริโภคอาหารประเภททอด และน้ำหวานที่ขงเป็นแก้ว พวก ชา กาแฟ เป็นต้น อาจนำไปสู่โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวานได้ ส่วนปัญหาเรื่องความปลอดภัยทางอาหาร คือขาดการตรวจสอบและควบคุมเรื่องความปลอดภัยของอาหารที่จำหน่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อปัญหาสุขภาพของประชาชนในเขตทวีวัฒนา

4. พื้นที่สีเขียวและสวนสาธารณะ

เขตทวีวัฒนา มีพื้นที่ 50.219 ตารางกิโลเมตร โดยพื้นที่สวนสาธารณะของเขตทวีวัฒนาในปัจจุบัน มีจำนวน 6 แห่ง ประกอบไปด้วย สวนป่าเฉลิมพระเกียรติ จำนวนพื้นที่ 12 ไร่ 1 งาน 82 ตารางวา สวนชานบ้าน จำนวนพื้นที่ 12 ไร่ สวนบริเวณทางแยกต่างระดับถนนพุทธมณฑลสาย 2 (คลองตันไทร) จำนวนพื้นที่ 18 ไร่ สวนบริเวณทางแยกต่างระดับถนนบรมราชชนนีติดกับถนนพุทธมณฑลสาย 2 (สวนบัวแดง) จำนวนพื้นที่ 12 ไร่ สวนหย่อมหน้าศูนย์สันสกฤตศึกษา จำนวนพื้นที่ 3 งาน 42 ตารางวา และสวนหย่อมข้างกองบัญชาการตำรวจนครบาล 7 จำนวนพื้นที่ 3 งาน 68.13 ตารางวา และมีพื้นที่ สีเขียวเป็นถนนสายหลัก 5 สาย ถนนสายรอง 6 สาย และอื่น ๆ รวมทั้งสิ้น 346 ไร่ 3 งาน 63.71 ตารางวา (สำนักงานเขตทวีวัฒนา, 2563) มีอัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากร อยู่ที่ 7.07 ตารางเมตร/ประชาชน ซึ่งหากนับรวมประชากรแฝงซึ่งคาดว่าจะรวมแล้วจะมีประมาณ 11,000 ประชาชน อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรจะเหลืออยู่ที่ 6.20 ตารางเมตร/ประชาชน เท่านั้น ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ที่ควรมีพื้นที่สีเขียวมากกว่า 9 ตารางเมตร/ประชาชน

5. กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบาง

กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบางในเขตเมือง หมายถึง กลุ่มประชาชนที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับความ เจ็บป่วย หรือได้รับอันตรายทางสุขภาพ เนื่องด้วยสถานะสุขภาพทางด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย จิต ปัญญา หรือสังคม ทำให้กลุ่มประชาชนเหล่านี้จัดการกับความเสียดังกล่าวได้ไม่ดีหรือไม่สามารถจัดการกับความเสียดังกล่าว หรือปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามามีผลกระทบต่อสุขภาพของพวกเขาได้ (ธรรมนูญสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559 หน้าที่ 7) เขตทวีวัฒนามีกลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบาง ได้แก่ เด็ก ประชาชนพิการ ผู้สูงอายุ ประชาชนไร้บ้าน โดยมีประชาชนพิการ 1,204 ประชาชน คิดเป็นร้อยละ 1.53 (สำนักงานเขตทวีวัฒนา, 2565) และผู้สูงอายุ 12,586 ประชาชน คิดเป็นร้อยละ 16.02 (ศูนย์บริการสาธารณสุข 67 ทวีวัฒนา, 2559) กลุ่มประชาชนเหล่านี้การเข้าถึงการช่วยเหลือจากรัฐ ก็มีข้อจำกัด ประชาชนไร้บ้าน จัดเป็นอีกกลุ่มที่สะท้อนถึงปัญหาการพัฒนาที่เหลื่อมล้ำ ปัญหาที่ทำให้เกิดประชาชนไร้บ้านเป็นทั้งปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาจากครอบครัวแตกแยก ปัญหาสุขภาพจิต ส่งผลให้ผู้ประชาชนจำนวนไม่น้อยต้องออกไปใช้ชีวิตในพื้นที่สาธารณะ ต้องเผชิญปัญหาการดำรงชีพ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ถูกสังคมนกีดกัน และดำรงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่ เสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ

6. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เขตทวีวัฒนา มีขนาดพื้นที่ 50.219 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ของเขต เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีลำคลองหลายสายที่สามารถนำน้ำไปใช้ในการทำสวนผลไม้ อย่างไรก็ตาม พื้นที่เกษตรเหล่านั้นกำลังถูกแทนที่ด้วยโครงการหมู่บ้านจัดสรรซึ่งเรียงรายอยู่ตามถนนสายหลักในพื้นที่ จากการขยายตัวของพื้นที่อยู่อาศัยมายังชานเมืองส่งผลให้เกิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ มีสถานที่ที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันเพิ่มมากขึ้นและจากกิจกรรมต่างๆ เพิ่มขึ้นมากมาย ในพื้นที่ตามการพัฒนาดังกล่าว พบว่ามีปัญหาขยะที่เพิ่มมากขึ้น เขตทวีวัฒนามีปริมาณขยะสูงถึง 114.48 ตันต่อวัน (สำนักงานเขตทวีวัฒนา, 2564) ถึงแม้จะมีการรณรงค์ลดการใช้ขยะพลาสติก แต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลับทำให้ปริมาณขยะพลาสติกพุ่งสูงขึ้นไปอีก ส่งผลกระทบไม่เพียงแต่สภาพแวดล้อมในเขตทวีวัฒนา แต่กระทบไปถึงระบบนิเวศทางทะเล ซึ่งประเทศไทยได้ชื่อว่าทิ้งขยะลงทะเลสูงที่สุดเป็นอันดับ 10 ของโลก และขยะส่วนมากก็มาจากกรุงเทพมหานคร และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เขตทวีวัฒนาประสบอีกปัญหาหนึ่ง คือ น้ำเน่าเสียตามคูคลองต่างๆ เกิดจากการทิ้งขยะ ของเสียจากบ้านเรือน เช่น น้ำจากการซักล้าง น้ำทิ้งจากการประกอบอาหาร น้ำมันเหลือใช้จากการประกอบอาหาร อีกทั้งยังพบปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 โดยมีสาเหตุหลักมาจากฝุ่นควันไอเสียรถยนต์ ถึงร้อยละ 72.5 รองลงมาคือการก่อสร้าง และฝุ่นควันจากอุตสาหกรรมที่อยู่รายรอบ เมื่อผนวกกับสภาพอากาศในช่วงฤดูหนาวที่หยุดนิ่งและตึกบ้านช่องที่แออัด ไม่สามารถระบายอากาศได้ดี การขาดพื้นที่สีเขียวในการดูดซับฝุ่น จึงกลายเป็นเมืองแห่งฝุ่น และจะปะทุรุนแรงขึ้นตามช่วงฤดูการ และยังพบปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมของประชาชน รวมถึงพื้นที่การเกษตรที่ปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อมโดยไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนยังมีไม่เพียงพอและบางแห่งยังไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลต่อคุณภาพของน้ำในคลองหลายสายได้

7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เขตทวีวัฒนามีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ว่าง รกร้างเป็นบริเวณกว้าง มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยสูง (ไฟไหม้หญ้า) ซึ่งหากไม่มีการป้องกันเหตุอัคคีภัยที่มีประสิทธิภาพแล้ว การเกิดอัคคีภัยแต่ละครั้งจะนำมาซึ่งความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในพื้นที่อยู่อาศัยพบว่ามีการใช้อาคารไม่ถูกประเภท เช่น

ใช้เป็นสถานที่เก็บของ บริษัทต่างๆ ซึ่งมีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดความไม่ปลอดภัยได้ หากมีการจัดการที่ไม่ดี อีกทั้งยังพบจุดอันตรายหรือจุดเสี่ยงที่อาจจะทำให้เกิดอาชญากรรมในพื้นที่ได้ เช่น หมู่บ้านทิพย์มณฑล (ซอยบรมฯ 64 แยก 1) ในพื้นที่มีลานสนามเด็กเล่น และมีพื้นรกร้างว่างเปล่าที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปลี่ยวมีมุมอับลับสายตา ซอยเกิดโชค (ซอยทวีพัฒนา-กาญจนาภิเษก 31 ในซอยประมาณ 800 เมตร) ในพื้นที่มีความเสี่ยงในช่วงกลางคืน เป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมได้ ซอยสันติสุข (ศาลาธรรมสพน์ 6) ในพื้นที่โรงจำหน่ายไม้ก่อสร้าง บริเวณสวนป่าเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนบรมราชชนนี พื้นที่ที่มีสะพานลอยและจุดกัลบรถได้สะพานซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้

8. ด้านอุบัติเหตุจราจร

ในเขตทวีพัฒนา มีการจราจรที่ค่อนข้างหนาแน่น ทั้งในถนนสายหลัก ถนนสายรอง และสายย่อยในชุมชน ซึ่งมีความเสี่ยงสูงที่จะมีอุบัติเหตุจากการจราจรเกิดขึ้นได้มาก จากข้อมูลปี 2564 มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในท้องที่เขตทวีพัฒนา จำนวน 486 ครั้ง เสียชีวิต 9 ราย ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมด บาดเจ็บ 477 ราย โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 341 ราย และผู้หญิง 135 ราย โดยสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจราจรมาจาก ผู้ขับขี่โดยตรง ที่ขับรถที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การฝ่าฝืนเครื่องหมายควบคุมการจราจร การเมาสุรา หลับใน ในการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้งย่อมเกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ ถึงแม้ว่าสำนักงานเขตทวีพัฒนา มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน มีการจัดทำแผนป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน มีการประชุมการดำเนินงาน มีการประชาสัมพันธ์สร้างวินัยจราจร มีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนน โดยการตั้งจุดบริการประชาชน ในการเดินทางช่วงเทศกาลปีใหม่ร่วมกับภาคีเครือข่าย มีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกการขับขี่รถยนต์ ไป-กลับปลอดภัยในจุดบริการที่กำหนดในช่วงเทศกาลปีใหม่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวไม่เพียงพอ ควรมีการตรวจสอบและแก้ไขจุดเสี่ยง พร้อมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาทางกายภาพ ได้แก่ การซ่อมแซมผิวจราจร ทางเท้า ฝาขอบพัก ทำคันชะลอความเร็ว ซ่อมแซมคอสะพาน และการติดตั้งเครื่องหมาย สัญญาณ และอุปกรณ์จราจร โดยมีจุดเสี่ยงต่ออุบัติเหตุด้านกายภาพทางถนนด้วย เพื่อเพิ่มความปลอดภัยของถนนและ ลดอุบัติเหตุจากการจราจร

1. กรึ้นนำธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

ธรรมนูญสุขภาพฉบับนี้เป็นธรรมนูญสุขภาพของเขตทวีวัฒนา จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกันของชุมชน ได้แก่ แขวงทวีวัฒนา และแขวงศาลาธรรมสพน์ เป็นการจัดระเบียบสังคมและการสร้างแนวทางการจัดการระบบสุขภาพในระดับเขต โดยการปฏิบัติให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และไม่ขัดต่อกฎหมาย จากผลการสำรวจและพิจารณาสภาพปัญหาของเขตทวีวัฒนา ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ประชาชนและเอกชน จึงมีความเห็นร่วมกันในการจัดทำธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2565 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อไปให้ถึงจุดมุ่งหมายนั่นคือ ประชาชนมีความสุขทั้งกายและใจคุณภาพชีวิตดีและสามารถพึ่งพาตนเองได้

2. สถานะของธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

สถานะของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติของเขตทวีวัฒนาสำหรับภาคีเครือข่ายอาจมี ความแตกต่างกัน สัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ ได้แก่

2.1 หน่วยงานและองค์กรของรัฐด้านสุขภาพ สามารถนำหลักการสำคัญและภาพพึงประสงค์จาก หมวดต่าง ๆ ในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติไปใช้ในฐานะ “กรอบและแนวทาง” พัฒนารูปธรรม ให้เกิด “นโยบาย ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานด้านสุขภาพ” ที่สนับสนุนภารกิจจัดการระบบสุขภาพ ของหน่วยงานนั้น ๆ ผ่านระบบและแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

2.2 ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน สภาวิชาชีพ สถาบันวิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถนำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติไปใช้ในฐานะ “ภาพฝัน” อันเป็นเป้าหมายที่ต้องพัฒนาไปให้ถึงในการพัฒนาระบบสุขภาพตามหลักการและเป้าหมายรายหมวดของธรรมนูญฯ โดยอาศัยความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ผ่านกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะ เพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือภายใต้พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ

พ.ศ. 2550 เช่น การเสนอเป็นระเบียบวาระการประชุมในสมัชชาสุขภาพทุกระดับ การเสนอเป็นประเด็นในการประเมินผลกระทบต่อด้านสุขภาพและเครื่องมืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

2.3 ภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงภาคีสุขภาพ รายประเด็น สามารถนำ “ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ” ไปใช้ในฐานะต้นแบบของแนวคิด หลักการ เพื่อจัดทำ “ธรรมนูญสุขภาพพื้นที่หรือประเด็น” เพื่อใช้เป็นกติกาและพันธะร่วมกันของชุมชน

2.4 ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ยังมีสถานะเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนในสังคมเข้าใจ กรอบและแนวทางของระบบสุขภาพในอนาคต ทำให้เห็นถึงความสำคัญและสามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามบริบทที่เหมาะสมของตน เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพ ในสังคมไทย

3. หลักการสำคัญและแนวคิดของธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

ธรรมนูญฉบับนี้เกิดขึ้นจากการสำรวจสภาพปัญหา ร่วมกับการออกประชาคมรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตทวีวัฒนาบนหลักการว่า เราจะทำอย่างไรให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี กินดีอยู่ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และพึ่งพาตนเองได้

4. นิยามศัพท์

“ชุมชน” หมายถึง กลุ่มประชาชนหรือประชาชนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน ทั้งผู้ที่มีสำเนาทะเบียนบ้านอยู่ในเขตทวีวัฒนา ผู้ที่มาพักอาศัยหรือประกอบอาชีพในเขตทวีวัฒนา ที่รวมทั้งผู้มีสัญชาติไทยและไม่ใช่สัญชาติไทย

“กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสถานะเปราะบาง” หมายถึงกลุ่มประชาชนที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับความเจ็บป่วย หรือได้รับอันตรายทางสุขภาพ ได้แก่ เด็ก ประชาชนพิการ ผู้สูงอายุ ประชาชนไร้บ้าน และให้หมายความรวมถึงประชาชนไทยที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

“สุขภาพ” หมายถึง ภาวะความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางกาย จิต ปัญญา และทางสังคมเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล ของประชาชนเขตทวีวัฒนา

“การส่งเสริมสุขภาพ” หมายถึง การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพะทาง กาย จิตปัญญาและสังคม โดยสนับสนุนพฤติกรรมบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม

“การป้องกันควบคุมโรค” หมายถึง การกระทำหรืองดกระทำบางอย่าง เพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย หรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้เกิดกลับเป็นซ้ำ

“พื้นที่สุขภาพ” หมายถึง การแก้ไขปัญหาความบกพร่องของร่างกายและจิตใจ ที่ยังไม่ดีหรือสูญเสียไปให้ดีขึ้น ให้สามารถเรียนรู้ ปฏิบัติงาน และดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่าง ปกติสุข

“พื้นที่สุขภาพะ” หมายถึง พื้นที่ในเขตทวีวัฒนาที่สามารถทำกิจกรรมนันทนาการ ออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ โดยทุกประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ร่วมกันได้

“แหล่งเรียนรู้ด้านเกษตร” หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่จัดตั้งในพื้นที่สีเขียวให้ความรู้ ชุมชนในการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์และเป็นแหล่งผลิตอาหาร

“จุดเสี่ยงอันตราย” หมายถึง จุดที่ไม่มีแสงสว่างเพียงพอ มีความเสี่ยงต่อการเกิด อาชญากรรมหรือจุดที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอาจจะเป็นทางตรง ทางแยก ทางโค้ง หรือจุดกลับรถ สถานที่เปลี่ยว พื้นที่รกร้างว่างเปล่า

5. สารสำคัญของรายนามของธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

๕.๑ หมวดที่ 1 ความร่วมมือด้านสุขภาพของทุกภาคส่วน

หลักการสำคัญ

➢ การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชน มีการสร้างแกนนำชุมชน ชมรม ต่าง ๆ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการออกแบบ และพัฒนาความร่วมมือ ด้านสุขภาพ

➢ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพ

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 1 สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนกับประชาชนในการจัดการด้านสุขภาพของประชาชน

ข้อ 2 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้ความร่วมมือในการส่งเสริมให้ประชาชน ดูแลสุขภาพโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง

๔๖ หมวดที่ 2 พฤติกรรมสุขภาพและระบบบริการสุขภาพของเขตทวีพัฒนา

หลักการสำคัญ

- ประชาชนทุกคนได้รับการส่งเสริมสุขภาพในทุกมิติ ทั้งกาย จิต ปัญญา สังคม ได้รับการป้องกัน ควบคุมโรคอย่างมีมาตรฐาน ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ และการฟื้นฟูสุขภาพ โดยถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วน
- เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพที่ดี และหน่วยงานภาครัฐมีนโยบายและ/หรือมาตรการในการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ภายใต้การขับเคลื่อนของกลไกการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับเขตทวีพัฒนา

ภาพพึงประสงค์

- ข้อ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย
- ข้อ 4 ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพตามกลุ่มอายุเป็นประจำ
- ข้อ 5 ส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมการบริโภคและการเลือกซื้ออาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ
- ข้อ 6 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องสุขภาพมีการออกเยี่ยมบ้านผู้ป่วย ตัดเตียง ผู้สูงอายุ ผู้พิการอย่างต่อเนื่อง
- ข้อ 7 ประชาชนช่วยกันทำลายแหล่งรังโรค และปฏิบัติตามมาตรการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันควบคุมการแพร่ระบาด
- ข้อ 8 หากมีการระบาดของโรคอันตราย ประชาชนมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทันที ไม่ปกปิดข้อมูล
- ข้อ 9 ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอย่างครอบคลุมทุกกลุ่มวัย
- ข้อ 10 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ

๔๗ หมวดที่ 3 ความมั่นคงและความปลอดภัยทางอาหาร

หลักการสำคัญ

- ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งอาหารที่มีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
- มีระบบเฝ้าระวัง การคุ้มครองผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 11 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้ความรู้กับประชาชนด้านสุขาภิบาลอาหาร รวมถึงการเฝ้าระวังภัยจากอาหาร

ข้อ 12 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริม สนับสนุนการปลูกพืชผักสวนครัว และสินค้าทางการเกษตรที่ปลอดภัยปลอดสารพิษ ตลอดจนจัดหาพื้นที่จำหน่าย เช่น ตลาดห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

ข้อ 13 เสริมสร้างศักยภาพของการเกษตรอินทรีย์และการผลิตอาหารปลอดภัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร

📌 หมวดที่ 4 การสร้างพื้นที่สุขภาวะ

หลักการสำคัญ

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการเพิ่มพื้นที่สุขภาวะ

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 14 สำนักงานเขตตรวจตราสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ให้เป็นสถานที่ปลอดการมั่วสุ่มอบายมุข

ข้อ 15 ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างเขตปลอดบุหรี่ พื้นที่ปลอดยาเสพติด และลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด

ข้อ 16 ส่งเสริมและจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการมีสุขภาพดีของบุคคลตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม

ข้อ 17 ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้คงสภาพที่ดี

ข้อ 18 จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน

📌 หมวดที่ 5 กลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบาง

หลักการสำคัญ

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ดูแล และช่วยเหลือกลุ่มประชาชนที่อยู่ในสภาวะเปราะบางในเขตทวีวัฒนา

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 19 ประชาชนในกลุ่มเปราะบางมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือแสดงความต้องการทางด้านสุขภาพ

ข้อ 20 ประชาชนในกลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลสุขภาพและติดตามเยี่ยมอย่างต่อเนื่อง

๕๖ หมวดที่ 6 การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

หลักการสำคัญ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 21 มีการจัดการธรรมชาติให้ร่มรื่น และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อสุขภาพ

ข้อ 22 ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรู้จักวิธีการคัดแยกขยะและกำจัดขยะในครัวเรือนได้ถูกต้อง

ข้อ 23 ประชาชนร่วมกันดูแลความสะอาด พัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนให้น่าอยู่ ไม่ปล่อยให้เป็นที่รกร้าง รวมถึงไม่ทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูล ตามถนน คู คลอง และที่สาธารณะ

ข้อ 24 ลด ละ เลิก การใช้ไฟมในการบรรจอาหาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสนับสนุน ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่ายในธรรมชาติ

๕๗ หมวดที่ 7 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

หลักการสำคัญ

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนร่วมกันดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ภาพพึงประสงค์

ข้อ 25 มีการจัดตั้งทีมระงับภัยในชุมชน โดยปฏิบัติหน้าที่ในการระงับภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย การค้นหาจุดเสี่ยงอันตรายต่อการเกิดอาชญากรรม อุบัติเหตุ

ข้อ 26 สร้างการรับรู้ในการป้องกันอันตรายในครัวเรือนและร่วมกันในการค้นหาจุดเสี่ยงอันตรายในบ้านและชุมชน

ข้อ 27 สนับสนุนการมีส่วนร่วมกับครัวเรือน ในการเฝ้าระวังป้องกันอัคคีภัย จุดเสี่ยงอันตราย และโรคติดต่อในชุมชน

๘ หมวดที่ 8 การขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเขตทวีวัฒนา

หลักการสำคัญ

➢ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนชุมชนรับทราบ และปฏิบัติร่วมกันในการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ

➢ มีระบบและกลไกที่ชุมชนสามารถนำธรรมนูญสุขภาพไปสู่การปฏิบัติภาพพึงประสงค์

ข้อ 28 สำนักงานเขตส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงธรรมนูญสุขภาพเพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติ

ข้อ 29 ประชาชนในเขตทวีวัฒนารับทราบและนำธรรมนูญสุขภาพไปปฏิบัติร่วมกัน

ข้อ 30 สำนักงานเขตจัดประชุมประธานชุมชนหรือแกนนำ เพื่อติดตามผลการนำธรรมนูญสุขภาพไปปฏิบัติ

กรมสาธารณสุข
สุขภาพแห่งชาติ

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
เทคโนโลยีชีวภาพ
กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงาน
การแพทย์
การสาธารณสุข

มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ

มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ